

У 1914 році появляються два не менш вражаючих полотна «Пряля» та «Селянська родина». Перша робота – це суцільний потік світла; основний колір картини – оранжевий. Більш насиченим, дещо розбавленим білим він є і на стінах, і на віконних рамах, у великій діжці з водою, на руках і обличчі немолодої жінки. Полотно наче виконане у градації одного кольору, розбавляють її лише темно-коричневі дрібні деталі (волосся, край спідниці) та яскрава літня зелень за вікном. Скоріш за все, натуральне освітлення, яке хотів вловити Олександр Мурашко, було досить далеким від тих відтінків, які ми бачимо на картині, проте саме вони змогли передати той настрій торжества світла, під час перебування у заповненій сонцем кімнаті.

На полотні «Селянська родина» на фоні червоного кутка, чинно позуючи художнику, розмістилась сім'я – швидко зістарені батьки та молода вродлива донька. Врівноважений ритм широких впевнених мазків підкреслює пластичну виразність фігур та реалій побуту. Увесь простір наповнює м'яке сонячне світло, не створюючи різких контрастів. Воно об'єднує людей, невелику кімнату і той світ, що видніється за шибками вікна, то більшими, то меншими жовтими плямами, підпорядковуючи собі настрої полотна. О. Мурашко, хоч і в незначній кількості, все ж вводить в роботу синій, аби освіжити вибрану кольорову гаму (Жбанкова О., 2003б).

З кожною наступною картиною «сила сонячного світла все більше наростає, від сонячних плям до потужного потоку, котрий розповсюджується з такою силою, що дивлячись на нього, починаєш мружитися!», – пише О. Мосендз у своїй статті (Мосендз О., 2019). На картині «Продавщиці квітів» 1917 року Олександр Мурашко створює форму одним лише кольором. Плеч-о-пліч розміщені на полотні насичені відкриті синій, червоний, білий, рожевий, блакитний, зелений, жовтий. Автор наче відмовляється від традиційної передачі об'єму світлотінню, і повністю віддає перевагу своїм внутрішнім пориванням.

Олександр Мурашко був людиною безмежного таланту. Він усе життя намагався знайти в мистецтві себе і йому це вдалося, створивши свій стиль. Художник відмовився від прискіпливого промальовування деталей, зосереджуючи всю увагу на кольоровій плямі та загальній формі об'єкта, при чому роботи його зовсім не втрачали відчуття реальності. Ретельно підібраними контрастами підсилюючи звучання фарб, художник переводив світло в колір, чим створював на полотнах яскравий та пластичний світ. Усі пізні картини О. Мурашка ґрунтовані на жовтому, білому, синьому та червоному, які він не боявся поєднувати та, не змішуючи, розташовувати поряд.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мосендз, О., 2019. Еволюція світла в живописі Олександра Мурашка. International Journal of Innovative Technologies in Social Science, 9, с.3-8.
2. Асеева, Н. 1989. Украинское искусство и вроепейские художественные центры (конец XIX- начало XX века). Киев: Наукова думка.
3. Жбанкова, О., Сегал ред., 2003 а. Крестьянская семья. Великие художники. Их жизнь, вдохновение и творчество, 28, с.24-25.
4. Жбанкова, О., Сегал ред., 2003 б. Солнечные пятна. Великие художники. Их жизнь, вдохновение и творчество, 28, с.16-17.
5. Добрян, Д., 2020. «Неділя», або історія одного шедевра. Антиквар [online] Режим доступу: <<https://antikvar.ua/nedilya-murashka/>> [Дата звернення 15 квітня 2021].

Луна Руслана

Науковий керівник – доц. Дячок Оксана

ЗАСОБИ ГРАФІЧНОЇ МОВИ

Мета статті – провести аналіз графічного мистецтва його особливості, характерні напрями у друкарстві. У реальній дійсності ми маємо змогу бачити навколишній світ тривимірним, який плавно входить у четвертий часовий вимір. Графіка створюється за допомогою двовимірної площини на аркуші паперу, вона виконує інформаційну та художні функції. Частина білого листка дає змогу знаходити певні співвідношення між тлом та плямою форми, брати участі у творенні простору в якому знаходяться люди та предмети, що їх оточують.

Основне завдання графіки вміло передавати двовимірні площини, так щоб предмети здавалися об'ємними та випуклими, застосовуючи усі притаманні цій техніці художні образотворчі засоби.

Засобами образотворення називають композиційні прийоми та способи зображення, які використовує художник-графік, щоб виразити свої творчі задуми на площині. Художня палітра графіки складається з використання крапки, лінії, штриха, світлотіні. За допомогою таких виражальних засобів можна передати форму, площинність предмета та композиційний простір картини, в якій художник відображає своє бачення дійсності в станкових графічних творах мистецтва. Початковий начерк малюнка завжди відображає форму предмета чи фігури за допомогою контура.

Дослідник мистецтва Білецький (1973) підкреслював, що «...рисунок це безумовна графіка, хоч і становить основу кількох мистецтв». У такій манері він хотів зазначити, що велику кількість тональних відтінків можна навмисно розбити на площині об'ємно-просторові форми з акцентом на контури малюнка (Білецький, 1973).

Станкова графіка – це будь-яке зображення, що виконується в єдиному екземплярі на окремих аркушах паперу, а також може друкуватися з дошок, на яку попередньо нанесли зображення засобами ліногравюри чи гравюри. Друк здійснюється у кількох екземплярах, або ж у масштабних тиражуваннях. Це можуть бути різноманітні зображення, ілюстрації, візерунки та орнаменти. Разом із малюнками, що виконані графічними матеріалами, є великий спектр способів та методів виконання естампів з кліше – спеціально підготовлених плоских форм чи пластин, за допомогою яких видбувається друк.

До друкованої графіки належать: літографія, монотипія, офорт, ліногравюра, гравюра на картонці, листку чи будь-якому іншому сучасному плоскому матеріалу, що підходить для друкованої форми (Зарин, 2004).

Детально розглянемо усі прийоми відтворення зображень.

Літографія - це художня техніка у графіці, один із способів великого тиражування малюнків, різноманітних композицій, окремих елементів, що можуть існувати самостійно. Зображення наноситься літографським олівцем чи фарбою на літографський камінь. Поверхня каменю є настільки гладка, що нічим не відрізняється від малюнка на аркуші паперу звичайним олівцем або ж ручкою. Існує багато способів обробки друкованої форми, що надає можливість художнику вдало передати рух світла, живописну тональність та пластику предмета. Зображення виникають при нанесенні на листок різних крапок, штрихів, ліній, різноманітних фактурних плям. Літографія дає унікальну можливість художнику працювати з декількома дошками за допомогою яких можна створити кольорові відбитки у майбутній роботі.

Монотипія - це відбиток зображення, виконаний у живописній або графічній манері фарбами на попередньо підготовленій основі-пластині, наноситься малюнок на різні матеріали такі як скло, оргскло, метал.

Офорт - це одна із графічних технік, продряпування спеціальною голкою поверхні з тонкою плівкою кислотно-захисного шару лаку. У цій техніці легко виводити вільні та рухомі лінії різної довжини та ширини. За допомогою коротких штрихів можна зробити повторне травлення, що дає велику можливість художнику передати тональність предмета за допомогою хімічної обробки металевої дошки. На другому етапі роботи майстер може внести певну корекцію у вже надрукований малюнок.

В офорті переважає повітряне зображення, яке дає змогу передати великий діапазон тональної пластики. Художній образ завжди створюється поступово у процесі роботи над відбитком, це може бути незакінчена робота, але в той же час сприйматися глядачем динамічно, глибоко передаючи усі тональні нюанси малюнка. Під час друку 50% успішності майбутньої роботи залежить від способу нанесення фарби на поверхню пластини з попередньо видряпанними композиційними сюжетами та ін. Для офорту кожен задум художника є індивідуальним та неповторним, може відобразитися у таких сюжетах як пейзаж, портрет, миттєвий начерк та ін. (Резніченко, 2002).

Гравюра – це один із видів графіки за допомогою якого можна одне і теж зображення відтворити з ідентичною точністю багато разів за допомогою друку з форм різних матеріалів - це може бути дерево, метал, лінолеум, пластмаса. За допомогою гравюри було створено багато прототипів і кожен з них має свої особливості. Так наприклад, ксилографія найчастіше

використовується для штампів, печаток, набійок. Різдева гравюра - переважно ремесло ювелірів; за допомогою офорту оздоблюють зброю для війська (Єфрименко, 2001).

Ліногравюра - це техніка високого друку, яка притаманна винятково графіці. Перед друком потрібно на лінолеумі вибрати непотрібні площини за допомогою металевого різця. Інструменти різної ширини та довжини потрібні щоб краще вправлятися з різними елементами на поверхні. Кожен рух майстер повинен бути точним, адже при друці буде видно усі неточності у зображенні. Плоска поверхня матеріалу, що була вибрана (заглиблена) матиме забарвлення тону аркуша паперу, на якому здійснювався друк. Плоска поверхня, яка не була вирізана матиме забарвлення туші або поліграфічної фарби. Зображення відбитку може бути ахроматичним, хроматичним та монохромним (Фаворський, 1986)

Друкована графіка поділяється за способом друку на плоску, високу, глибоку; за способом відтворення на хімічну і механічну. Також її можна класифікувати за способом застосування: прикладна та станкова; за способом утворення можна поділити на репродукційну, друковану, унікальну; за призначенням поділяють на оригінальну та допоміжну.

Сучасна графіка вже давно вийшла за межі встановлених рамок. Вона створила багато різновидів, що можуть існувати як самостійні художньо прикладні й станкові твори. У всіх розгалуженнях графіки створено свої особливі якості та художні можливості, що широко застосовується в друкованих та оригінальних творчих роботах. Як було зазначено вище графіка має своє незамінне значення і завдання для інших видів мистецтва без якої не зможе існувати будь який напрям у сучасному мистецтві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білецький П.О., 1973 р. Мова образотворчих мистецтв. К.- С.59
2. Єфрименко В.Г., 2001 р. мета та завдання курсу “ Основи графічних технік” : Збірник наукових праць. Вип II. Одеса. – С.25-26.
3. Зарин Л.Н., 2004 р. Эстамп: Руководство по графическим и печатным техникам. М. – С.65
4. Інтерв'ю з В. Ленчиним: 13.08.2010 // Архів автора.
5. Ленчін В. І., 1998: [Біогр. довідка] Мистецькі шляхи Харківщини. — Харків :АДІ «Бізнес в Україні», — С. 328.
6. Резніченко М.І., 2002р. Художньо - прикладна графіка. Програма для студентів художньо-графічних факультетів педагогічних навчальних закладів. Львів. –С 56.
7. Фаворський В.А., 1986 р. Об искусстве, о книге, о гравюре и линогравюре. М. - С 145.
8. Художники Харківщини, 2003: 65 років Харківській організації національної спілки Художників України / [авт. вступ. ст. та загальна ред. О. Денисенко.] — Харків: Майдан, 2003. — С. 82.

Дубас Христина

Науковий керівник – доц. Топорівська Ярослава

ПІСЕННИЙ ДОРОБОК ВАДИМА КРИЩЕНКА

«Ну що сказати про любов?
 Це таїна зими й літа,
 Яка вже начебто відкрита,
 Яку ми відкриваєм знов.
 Любові вічне відкриття,
 Де ніжність – наче зірка рання,
 Де сіль гірка розчарування
 І непорочності дитя.
 Ну що сказати про любов?»

В. Крищенко

Серед митців художнього слова, життя і творчість яких тісно пов'язані пісню, Вадим Дмитрович Крищенко – поет-пісняр, який тривалий час невтомно працює на українській поетичній ниві, а багато пісень з його доробку стали шлягерами української естради.

Мета статті – висвітлити особливості поетичної творчості поета-пісняра Вадима Крищенка.